

Årsrapport

Krafttak for sang | 2020

Innledning

Etter et fremgangsrikt 2019 var det knyttet forventninger til videre vekst i 2020. Utbruddet av Covid-19 med nasjonale og lokale nedstengninger og restriksjoner skulle imidlertid gjøre året utfordrende. Samtidig ble 2020 året da KFS gikk digitalt, og det ble utviklet kompetanse og tilbud som vil bli stående igjen som et løft for fremtiden. Det opplevdes også meningsfullt og fint å skulle bidra til digitale sangaktiviteter og sangglede i en tid der det har vært store begrensninger knyttet opp mot fysiske møter.

Under den nasjonale nedstengingen våren 2020, ble KFS sammen med en rekke andre musikkorganisasjoner med på å streamme allsangstunder ledet av en rekke dyktige utøvere. Syngende barnehage, Syngende skole og Sang i eldreomsorgen lagde også egne sangstunder rettet mot barn, familier og eldre, i tillegg til å åpne opp nettportalene gratis. Responen har vært overveldende, og på chattene har det strømmet på med meldinger fra hele landet.

Årets konferanse som hadde fokus på forskning, ble streamet digitalt. Skolenes sangdag der KFS samarbeidet med Musikk i skolen og Oslo Filharmonien ble også arrangert digitalt.

For å være med på å bygge opp under trygg sang og dempe smittespredningen, var KFS partner i et forskningsprosjekt på sang og dråpesmitte utført av SINTEF i samarbeid med

Folkehelseinstituttet. Resultatene har bidratt til Norsk Musikkråds veileder for utøvelse av sang og musikk under pandemien.

Det har vært et stort fokus på innholdsproduksjon i de digitale nettressursene til Syngende barnehage, Syngende skole og Sang i eldreomsorgen. Sistnevnte har også opplevd en sterk økning i antall brukere, noe som har bidratt til at eldreinstitusjoner har kunnet opprettholde et kulturtilbud selv om de har vært stengt for besøk utenfra.

Partnergruppen ble i 2020 forsterket med 3 nye partnere: Forskningsnettverket SangBarSk, Folkehøgskoleforbundet og Noregs Kristelige Folkehøgskolelag, og består nå av i alt 27 partnere. KFS gleder seg over at stadig flere organisasjoner stiller seg bak KFS som initiativ og ser frem til videre samarbeid.

2020 markerte slutten på KFS sin organisering som avdeling under Musikkens studieforbund siden KFS fra 1. januar 2021 blir en egen organisasjon. I den forbindelse har det blitt valgt et interimstyre som skal sitte frem til det første ordinære styret blir valgt innen juni 2021. Vi vil benytte anledningen til å takke Musikkens studieforbund for den innsatsen de har utført som vertsorganisasjon gjennom KFS sin oppstartsfasen.

Til slutt så vil vi takke ansatte, partnere og andre samarbeidspartnere, kursholdere og andre som har vist en imponerende omstillingsevne i et krevende år, og som utrettelig jobber for at flere skal få oppleve gleden ved å ha sang som en aktiv del av sine liv!

- **Hilde Bjørkum**, leder av styringsgruppen
- **Jarle Flemvåg**, faglig og administrativ leder

Krafttak for sang

I samarbeid med våre mange partnere utvikler Krafttak for sang kurs, konferanser, ressursbanker og programmer. Målet er å fremme sangens mange bruksområder, og gjøre det lettere for alle å synge mer til hverdags og fest. Krafttak for sang har fått driftstilskudd fra Kulturdepartementet siden 2014, og har tverrpolitisk støtte for sitt arbeid med å styrke sangtradisjoner og sangglede landet rundt.

Organisasjon

Krafttak for sang var i 2020 organisert som en avdeling under Musikkens studieforbund, som har hatt rollen som vertsorganisasjon siden 2016. KFS leier to kontorer i Møllergata 39 i et kontorfellesskap der Norsk musikkråd er fremleier.

Styringsgruppen

Som en avdeling under Musikkens studieforbund er studieforbundet sitt styre også Krafttak for sang sitt styre. I tillegg har Krafttak for sang sin egen styringsgruppe.

Styringsgruppe-medlemmer 2018-2020

Leder Hilde Bjørkum	Kommunalsjef for kultur og idrett, Sunnfjord kommune.
1ste nestleder Pål Djuve	Generalsekretær, Folkeakademienes landsforbund
2dre nestleder Ulrika Bergroth Plur	Daglig leder, Musikk i skolen
Medlem Stein Høyer	President, Norges korforbund
Medlem Hans Kåre Flø	Spesialrådgiver, Tekna
Medlem Kristian Andaur	Daglig leder, Norsk forening for Musikkterapi
Medlem Kari Pahle	Politiker
Varamedlem Siri Haukenes	Førstelektor, OsloMet
Varamedlem Audun Reithaug	Rådgiver, Musikkens studieforbund
Varamedlem Jon G. Reinholdt	Nestleder, Norsk sangerforum

Det ble i 2020 gjennomført fem ordinære møter hvor tre var på Zoom grunnet Covid-19 restriksjoner.

Etablering av Krafttak for sang som egen organisasjon

Etter anbefaling fra en enstemmig styringsgruppe vedtok de tre organisasjonene som tok initiativet til Krafttak for sang; Musikk i skolen, Musikkens studieforbund og Folkeakademiens Landsforbund, at Krafttak for sang fra 1. januar 2021 blir en stiftelse. Stiftelsen ble registrert 30. november med de tre nevnte organisasjonene som stiftere.

Det ble etablert et interimsstyre i forkant av registreringen som skal sitte frem til det første formelle partner møtet blir gjennomført innen juni 2021. Stifterne får en styreplass hver, mens partnerne velger de fire resterende.

Til interimstyret ble følgende medlemmer valgt av stifterne:

- Ulrika Bergroth-Plur (Musikk i skolen). Personlig vara: Christian Tynning Bjørnø
- Liv Bakke Kvinlog (Musikkens studieforbund). Personlig vara: Mari Tangen
- Ingvild Berrefjord (Folkeakademiens Landsforbund). Personlig vara: Pål Djuve

På partnernemøtet 20. oktober ble følgende medlemmer valgt av partnerne:

- Stein Høyer (Norges korforbund)
- Julie Kleive (Ung i kor)
- Benjamin Zahl Bergem (Dissimilis)
- Camilla Granlien (FolkOrg)

Varamedlem i rangert rekkefølge:

- Kristian Andaur (Norsk Forening For Musikterapi)
- Tone Ophus (NLA Høgskolen)
- Hans Kåre Flø (Tekna)
- Liv Anna Hagen (OsloMet)

Interim-valgkomite – medlemmer:

- Nils Skutle (Ung Kirkesang)

- Inga Sandve (FONOKO)
- Ludvig Claeson (Musikkens studieforbund)
- Varamedlem: Siri Haukenes (OsloMet)

Partnere

KFS samhandler med sine partnere om å utvikle og drifte kurs, programmer, informasjons- og opplysningsarbeid m.m. Partnergruppen har i 2020 bestått av:

Norsk Kulturskoleråd	Norges Korforbund
Dissimilis	Musikkpedagogene Norge
Ung Kirkesang	Musikkens studieforbund
Ung i kor	Musikk i Skolen
NaKuHel - senteret	Norsk Kvedarforum
Norsk Viseforum	Musikk fra livets begynnelse
Norsk Sangerforum	FolkOrg
Norsk Sangerforbund	FONOKO
Norsk Musikkråd	Norsk Stemme pedagogisk forum
Norges Kirkesangforbund	Folkeakademiens Landsforbund
Nasjonalt kompetansesenter for kultur, helse og omsorg	Norsk Forening for musikkterapi
Samspill International Music Network	Nord universitet
Forskningsnettverket SangBarSk	Noregs Kristelige Folkehøgskolelag

Forskningsnettverket SangBarSk, Noregs Kristelege Folkehøgskolelag og Folkehøgskoleforbundet ble tatt opp som partnere i 2020.

Det ble gjennomført et fysisk partnermøte 20. oktober i Møllergata 39. Møtet ble også streamet via Zoom. I alt deltok representanter fra 16 partnere. På agendaen stod informasjon om at KFS blir en stiftelse fra 1. januar 2021, fremtidig partnersamarbeid og valg av et interimstyre og valgkomite for den nye organisasjonen.

Ansatte

Sekretariatet/ressurscenteret har i 2020 bestått av 2,5 faste stillinger:

Jarle Flemvåg, faglig-og administrativ leder (100%),

Iris Engen Skadal, kommunikasjonsrådgiver (100%). Sarah H. Kristiansen var vikar i perioden 1. november - 31. desember.

Signe Sannem Lund, rådgiver (50%). Ingvild Storhaug var vikar i perioden 1. januar-31. oktober.

Synlighet, holdningsskapende- og politisk arbeid

2020 var året der KFS gikk digitalt. I forbindelse med nedstengingen i mars til mai var KFS med på dugnaden og samarbeidet med partnerne om online-allsang. En video med Jahn Teigens "Optimist", med politikere, artister, korsangere etc., hadde en reach på 260 000 visninger. Vi åpnet også opp nettportalene til Syngende barnehage, Syngende skole og Sang i eldreomsorgen slik at de kunne brukes gratis rundt om de tusen hjem, og hadde åpne allsang-sendinger knyttet til det enkelte program.

Generelt er Facebook en svært viktig kanal for KFS sin informasjonsdeling. Det har blitt delt en rekke artikler om forskning, inspirerende sang-aktiviteter og arrangementer hos partnerne samt annet aktuelt stoff. Best reach (110 000) hadde en video om forskning som ble laget i samarbeid med Nasjonalt senter for kultur, helse og omsorg. Ved 2020 sin slutt hadde Krafttak for sang 8 709 følgere (7 566 i 2019), Sang i eldreomsorgen 3 200 (2 922 i 2019), Syngende barnehage 2 789 (1950 i 2019) og Syngende skole 606 (400 i 2019). Det ble sendt ut fem nyhetsbrev.

Artikkelen "Singing as health-promoting activity in elderly care" (av Kari Batt-Rawden og

Kristi Stedje) som er basert på følgeforskningen av SiE, ble publisert i det anerkjente tidsskriftet Journal of research in Nursing.

KFS har deltatt på høringer i Familie- og kulturkomiteen, Kunnskaps- og forskningskomiteen og Helse- og omsorgskomiteen.

Syngende barnehage

Syngende barnehage skal sikre regelmessig sang i barnehagen og tilbyr kompetanseheving for ansatte gjennom kurs og nettressurser. Deltakende barnehager arbeider aktivt for at sang- og musikkaktiviteter skal bli integrert i barnehagehverdagen, og de involverer også barnas foreldre. Operatør er Musikk fra livets begynnelse (MLB).

Musikkurs for barnehageansatte

MLB har et landsomfattende nettverk av musikkpedagoger med spesialkompetanse på musikk med barn, 0-6 år. Disse har gjennomført 16 to-timers inspirasjonskurs for nye Syngende barnehager i 2020, og om lag 275 barnehageansatte har deltatt. Dette tilsvarer 550 kurstimer.

Kursrekke “Hvordan lede en musikksamling”

Det er i tillegg gjennomført kurs i tre byer med om lag 60 deltakere. Kursets tema var hvordan man metodisk bygger opp en musikksamling med struktur, egnet musikkstoff, aktivitet og bevegelse.

Mange planlagte kurs måtte dessverre utsettes pga. korona. Vi har utarbeidet digitale alternativer, men de fleste vil vente på et fysisk kurs som samler alle medarbeiderne.

Nettressurser

Syngende barnehage har utviklet to nettsider med pedagogisk stoff; Syngendebarnhage.no og Skattkammer.no. To nye webforedrag er kommet til i 2020, og Skattkammeret inneholder nå 12 webforedrag og ca. 140 sanger og regler med videoer som viser forslag til musikkaktivitet. Repertoaret omfatter folkemusikk, både fra Norge og andre kulturer, i tillegg til tradisjonelle og nyere barnesanger.

Mange Syngende barnehager har hatt stor nytte av våre digitale ressurser i korona-perioden. Skattkammer.no ble en periode åpnet for alle interesserte, og vi hadde totalt 13.000 unike besøkende på nettstedet dette året.

På nettsiden ligger også vårt veilederhefte for Syngende barnehager samt brosjyren «8 gode grunner til å bli en Syngende barnehage» - en brosjyre om barn og sang, bygget på aktuell forskning.

Syngende foreldre

Vi har dette året opprettet en helt ny nettressurs; Syngendeforeldre.no. Dette er en åpen nettside rettet mot småbarnsforeldre, helsesykepleiere og andre som jobber med de aller yngste. Nettsiden viser flere videoklipp av mødre som synger for barnet sitt og skal inspirere til mye sang for de små. Nettsiden hadde 1.500 unike besøkende etter lanseringen i september.

I tilknytning til nettsiden har vi utarbeidet brosjyren «7 gode grunner til å synge med barnet ditt!». Denne distribueres til småbarnsforeldre, kulturskoler, helsestasjoner m.fl.

Nyhetsbrev

Det har blitt sendt ut månedlige nyhetsbrev med bl.a. tips til webkurs og musikkstoff i Skattkammer.

Ansatte

Daglig leder i Musikk fra livets begynnelse (MLB), Bodvild Solheim, har jobbet som administrator for tiltaket og videreutvikler satsingen i samarbeid med styreleder Bente Bogen og resten av MLBs styre.

Syngende barnehage i tall 2020:

Nye barnehager år 2020:	44 nye
Syngende barnehager totalt:	212 barnehager i 13 fylker
Deltakende ansatte:	3.600 (estimert)
Deltakende barnehagebarn:	12.000 (estimert)
Gjennomførte kurs:	136 (med ca 2.300 deltakere)
Skattkammer.no:	13.000 unike besøkende (år 2020)

Syngende skole (SYS)

Syngende skole er et program rettet mot skoler som har som mål å stimulere til og forankre sang- og musikkaktivitet som en naturlig og aktiv del av skolehverdagen til alle elevene. Syngende skoles målsetning er også å bidra til større kunnskap, interesse og glede for sang hos både lærere og videre til barna. Operatør for programmet er Musikk i Skolen (MiS).

Syngende skole har i løpet av 2020 videreutviklet og implementert en ny modell for virksomheten. På tross av korona pandemien har programmet opprettholdt sin virksomhet og har hatt fokus på både produksjon av materiell, utvikling av nye konsepter, dialog med skolene og informasjonsspredning/markedsføring. I tillegg har programmet også samlet sett klart å oppnå vekst mtp. i antall skoler og brukere.

Programmet arbeider ved utgangen av 2020 innenfor syv ulike delområder:

1. Syngende skole (SyS)

SyS er grunnprogrammet hvor tilgang til sangbanken.no (se pkt. 4) er en sentral del. Med Sangbanken som primært arbeidsverktøy, får skolene tilgang til repertoar, kompetansehevende tiltak, digitale kurs og verksteder, informasjon, materiell og metodisk hjelp til å gå i gang med en selvstendig prosess med å ta i bruk sangen mer systematisk i skolehverdagen.

I Sangbanken finnes en egen modul som er forbeholdt kun Syngende skoler, noe som skiller dem fra ordinære abonnenter.

Alle Syngende skoler fikk også gratis plass på de årlige **Syng det! fagdager** (se pkt. 6).

I tillegg ble digitale plattformer som Zoom og Teams tatt i bruk for første gang som en lavterskels møteplass. Dette er et område som vi vil satse på i større grad framover.

I 2020 lanserte vi også **#sangminuttene**. Omtalt som “Skolenes sangdag i miniatyr”, er dette en årlig sangtradisjon hvor skolene møtes digitalt seks ganger i året og synger de samme sangene på en direktesendt sending. Både helt nytt og kjent repertoar er representert i de ulike sendingene. Målet er å skape en felles og varig sangtradisjon og eierskapsfølelse på tvers av skolene.

#sangminuttene har også som sekundært mål å være identitets- og merkevarebyggende for Syngende skole som program utad. Ca. 30% av skolene deltok ved lansering (høst 2020) og tallet er stigende etter hvert som konseptet sprer seg. Målet for 2021 er å nå minst 75% av skolene.

I tillegg ovennevnte ble det i løpet av 2020 lagt opp til enda tettere tilknytning mellom Syngende skole og **Skolenes sangdag** – www.skolenessangdag.no, med tettere samarbeid mellom MiS og KFS innen produksjon og utveksling av materiell mellom programmene.

Ved utgangen av 2020 var det 92 SyS skoler.

2. Syngende skole Pluss (SyS+)

SyS+ er et utvidet program for skoler som ønsker større satsing og tettere oppfølging. Skolene får alt fra grunnprogrammet SYS (pkt. 1). I tillegg får de tilgang til en mentorressurs som fungerer både som skolens veileder og faglig sparringspartner.

Året 2020 har vært en utfordring for SyS+ mtp. reiserestriksjoner som gjentatte ganger har hindret gjennomføringen av lokale fagdager hos utvalgte skolegrupper (Ullensvang). I tillegg har skolene selv, på grunn av situasjonen, vært passive ifh. til det å være tilgjengelig for veiledning over telefon og nett. Mangel av tid og uforutsigbarhet er gjentakende tilbakemeldinger vi får når vi prøver å opprette kontakt. Hos utvalgte skoler som vi har vært i direkte kontakt med, har tilbakemeldingen vært at innholdet på digitale flater, som f.eks. sangbanken.no, har vært positiv for en skolehverdag preget av restriksjoner.

Ved utgangen av 2020 var det 22 aktive SyS+ skoler.

3. Syngende satsingskoler (SySATS)

Satsingskoler strekker seg helt tilbake til oppstarten av Syngende skole. Tidligere kalt pilotskoler er deres rolle å være utprøvende “fyrtårn” for programmet.

I omlegging til ny programmodell, ble denne kategorien gradvis faset ut i 2020, med de siste skolene (2) ila. 2021. SySATS som delprogrammet legges da ned i sin helhet. Vi ønsker med dette å gå over til en mer dynamisk og fleksibel samarbeidsmodell med utvalgte skoler som gjenspeiler dagens og fremtidens behov bedre.

4. Sangbanken.no

I løpet av 2020 ble det lagt til over 20 nye sanger på *sangbanken.no*. I tillegg ble repertoaret fra Skolenes sangdag 2019 og 2020 flyttet over i sin helhet.

Totalt var det over 160 sanger tilgjengelig på *sangbanken.no* ved utgangen av 2020.

I samarbeid med programmet for Syngende kommune, ble det produsert en digital workshop om stemmebruk som også blir tilgjengelig i *sangbanken.no*.

I forbindelse med Syng det! fagdag 2021, ble det også bestilt og produsert ytterligere fire (4) digitale workshops om bl.a. rytmikk, folkesang, stemmebruk (del 2). Alle disse er tilgjengelig etter gjennomført fagdag.

Musikk i Skolen har også i løpet av 2020 implementert nye systemer for avregning av klikktall og avspillingsdata til rettighetshavere. Dette medførte en helt ny avtale med Norsk Noteservice og prosessen om en ny felles avtale med TONO/NCB ble initiert.

I tillegg ble modulen for Syngende skole supplert med nytt innhold. Her ble det lagt til nye maler, opplegg, veileder og annet materiell som hjelper skolene med å være en selvstendig Syngende skole. I tillegg utgjorde også #sangminuttene og alt tilhørende innhold, som f.eks. egne sangstunder, et vesentlig bidrag til innholdet.

Ila. av mars-april åpnet vi *sangbanken.no* til gratis bruk som en del av koronadugnaden. Dette medførte en enorm økning på over 1000 brukere ila to uker, noe som førte til over 40 000 flere sidevisninger sammenlignet med 2019.

I desember 2020 lagde vi også en julesangstund og julekalender, noe som medførte nyinnspillinger av ca. 8 julesanger. Ellers kan det nevnes samarbeidet med Sang i Eldreomsorgen og Syngende barnehage om utveksling av materiell og samproduksjon av f.eks. sangstunder, noe som danner grunnlaget for en god vekst i innhold framover.

Ved utgangen av 2020 var det 143 eksterne abonnenter av *sangbanken.no* i tillegg til de ulike Syngende skolene. Totalt var det registrert ca. 1200 aktive brukerkontoer (ikke medregnet gratisbrukere fra vår).

5. Syngende skole – kommuneavtaler

I løpet av 2020 har vi klart å beholde alle våre kommuneavtaler (7) til tross for pandemien. Det har vært utfordringer knyttet til gjennomføringen av deler av programmet som f.eks. fagdager. I dialog med kommunene har vi bestemt å utsette deler av produkttilbudet til 2021. Digitale innhold og tjenester har også i dette tilfellet vært en “redning” for flere av kommunene vi har snakket med.

Mot slutten av 2020 klarte vi å komme til enighet med Oslo kommune om en kommuneavtale for Syngende skole som skal implementeres ila. 2021. Rammen for denne avtalen er 100 000 kr noe som tilsvarer ca. 20 SyS+ skoler.

6. Syng det! fagdager

Syng det! fagdager ble i 2020 gjennomført i Bergen (7.2), Trondheim (30.1) og Oslo (31.1). Kurset omfattet kompetanseheving, metodikk, repertoarpåfyll samt erfaringsdeling, og rettet seg spesielt til lærere ved Syngende skoler. Kurset var imidlertid også åpen for andre interesserte pedagoger. Totalt antall deltakere var ca. 70.

7. Skolenes sangdag

På grunn av koronaviruset ble Skolenes sangdag 2020 flyttet til våren 2021. Vi inviterte derfor alle skoler i hele landet til å delta på vår alternative markering tirsdag 19. mai 2020 kl. 11.00. Ved stengingsdato (mars) var det over 300 skoler og anslagsvis over 70 000 skoleelever påmeldt.

Den alternative markeringen besto av to deler:

Videopremiere

I perioden med hjemmeundervisning inviterte vi store og små til å delta i Norges største virtuelle skolekor. Koret ble satt sammen av innsendte videoer hvor flere hundre elever fra hele landet sang og danset "Syng ut!". Premieren på musikkvideoen var tirsdag 19. mai kl. 11.00. "Syng ut!" var Skolenes sangdag-låta 2020. Den var spesialskrevet av John Vinge, som blant annet er kjent for Sangfoni og Fantorangen. Låta ble spilt inn i Propeller Music Division's studio i Oslo.

Pure Content som produserer musikkvideoen, er en av de mest meritterte videobyråene i Norge. De har vunnet priser i de gjeveste konkurransene både nasjonalt og internasjonalt. Koreografer var Gry Spone og Marthe Wold på Art Musikal og ballettskole. Musikkvideoen kan ses på: <https://www.skolnessangdag.no/2020-1>

Sangstund

Vi satte sammen et program som ble sendt etter premieren på musikkvideoen "Syng ut!" tirsdag 19. mai kl. 11.00. Alle elever over hele landet ble invitert til å være med å syng og danse på de utvalgte sangene. Videopremieren og sangstunden ble vist på [skolnessangdag.no](https://www.skolnessangdag.no) og facebook.com/skolnessangdag.

Ansatte

I Musikk i Skolen har Ulrika Bergroth-Plur (daglig leder), Dang Pham, (fagkonsulent), Gunhild Gåsvik (fagkonsulent), Eldbjørg Svensson (regnskap) og Torunn Brotnow (nestleder) jobbet med oppgaver innenfor Syngende skole, Sangbanken, Syng det! fagdager og Skolenes sangdag. I tillegg er det leid inn ekstra personell ved behov, bl.a. Tone Ophus (inspirator), Camilla Myhrer-Næss (inspirator), Oda Gåsvik (sanger/skuespiller), Arild Jensen (komponist) m.m.

Syngende skole i tall 2020:

Satsingskoler: 7 (vår), 2 (høst)

Syngende skoler (SyS): 92

Sys Pluss-skoler (SyS+): 22

Alumni-skoler: 15

Antall lærere: ca. 3400

Antall elever: ca. 32 000

Skoler som deltok Skolenes sangdag: over 300 ved stenging.

Deltakende elever: over 70 000 ved stenging (estimert)

sangbanken.no: 143 abonnenter

Kommuneavtaler: 7 (+1)

Sang i Eldreomsorgen (SiE)

SiE har siden 2015, med satsingen Syngende eldreinstitusjoner, etablert modeller for å innlemme og systematisere sang som en naturlig aktivitet i eldreinstitusjoners virksomhet og hverdag. Operatør for programmet er Folkeakademiet.

Syngende eldreinstitusjoner har spesielt fokus på bruk av helsefremmende og trivselsskapende sang i hverdagen, fra sang som verktøy i en-til-en situasjoner til allsanggrupper og konserter. SiE gir institusjonene støtte i dette arbeidet i form av kurs og seminarer, faglig materiell, digital ressursportal samt veiledning. Det er et mål at satsingen

skal komme beboere i institusjonene direkte til gode gjennom gode, systematiske musikktiltak som kan fremme trivsel, mental og fysisk helse.

Lansering av digital ressursportal; Syng Sammen

I april 2020 lanserte SiE sin digitale ressursportal **Syng Sammen**. Dette er en nettside som inneholder metodisk og faglig innhold som retter seg både mot eldre og mot ansatte i eldreomsorgen. Portalen inneholder blant annet mer enn 100 nyinnspilte sanger fra Mads Berg Sangbok, allsangstunder på video, gitarkurs, videoforedrag og artikler om sammenhengen mellom musikk og eldreomsorg. Syng Sammen inneholder altså både materiell som kan brukes sammen med/av eldre (både hjemmeboende og i institusjon) og kompetansehevende fagstoff som kan brukes av ansatte i eldreomsorgen.

Som et bidrag til økt aktivitet i den første nedstengingen av Norge våren 2020, åpnet vi portalen gratis i en periode for alle som ønsket tilgang. Mer enn 200 mennesker opprettet gratis brukerprofil denne første perioden. Vi gjennomførte en spørreundersøkelse der brukerne fikk mulighet til å uttale seg om innhold, brukervennlighet og utviklingsmuligheter. Vi fikk gode tilbakemeldinger og gjorde oss mange nyttige erfaringer.

Økning av antall syngende eldreinstitusjoner

Det ble tydelig utover høsten at en digital ressursportal var et verktøy eldreomsorgen så stor nytte av når de fleste andre kulturelle tilbud ikke ble gjennomført. 53 eldreinstitusjoner valgte i 2020 å bli en syngende eldreinstitusjon, få tilgang til Syng Sammen, og få veiledning og faglig støtte fra Sang i eldreomsorgen. Det er en dobling av antall eldreinstitusjoner sammenlignet med 2019. Syngende eldreinstitusjoner finnes i dag fra Kristiansand i sør til Hadsel kommune i nord.

Ansatte i eldreomsorgen har brukt sangene og allsangstundene sammen med beboerne sine, og gjennom videoforedrag lært hvordan de kan bruke musikk helsefremmende. Syng Sammen er lett tilgjengelig, kostnadseffektivt og kan brukes av alle ansatte ved en institusjon som abonnerer. Å tilby eldreinstitusjoner et digitalt hjelpemiddel for å skape meningsfulle aktiviteter har i 2020 vært helt avgjørende, og vi er glade for å ha bidratt med dette.

Koronarelaterte tiltakspakker

Fredrikstad kommune ønsket kompetanseheving blant sine ansatte i hvordan de kunne bruke musikk i eldreomsorgen, og vi søkte på den utlyste tiltakspakken for sårbare eldre gjennom fylkesmann i Oslo og Viken. Vi fikk tilslag på søknaden, og ansatte ved alle eldreinstitusjonene i Fredrikstad kommune med langtidsplasser skal nå få kurs, seminarer og digital ressursportal fra Sang i eldreomsorgen. Oslo kommunes sykehjemsetat lyste ut midler i 2020 til trivselstilskudd, der Sang i eldreomsorgen søkte om at tre eldreinstitusjoner

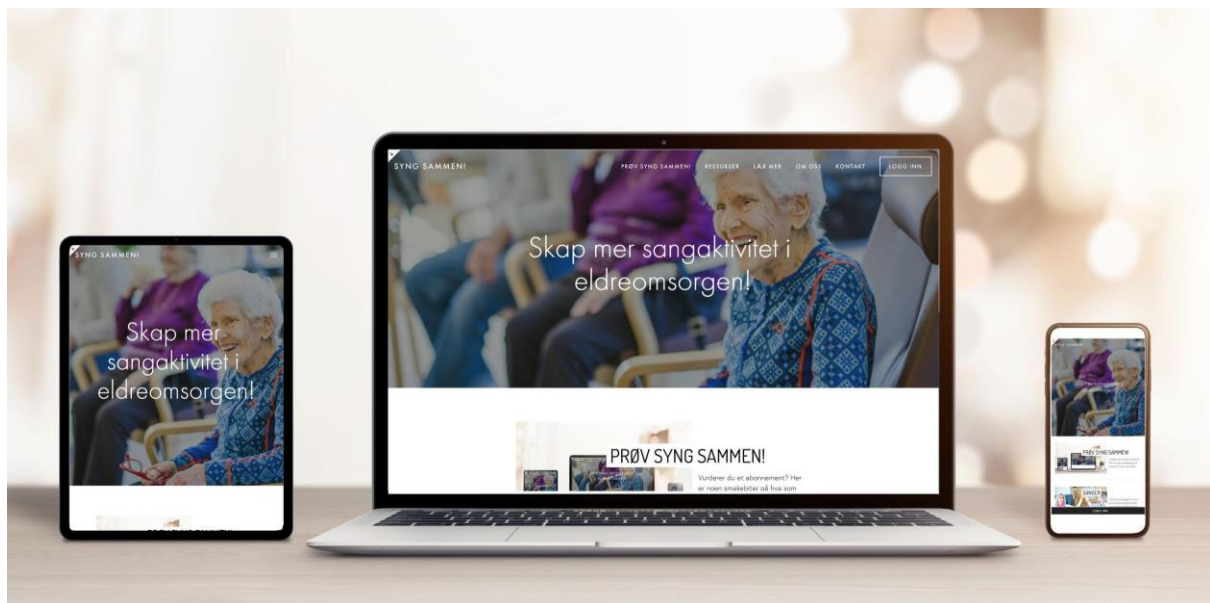
i Oslo kommune får opplæringspakke fra oss. Denne søknaden ble også innvilget og vil bli gjennomført i 2021.

Bidragster i fagfeltet musikk og helse

Sang i eldreomsorgen ønsker å være en bidragster i fagfeltet musikk og helse, og er samarbeidspartner for Norges musikkhøgskole og forskningscenteret Center for Research in Music and Health (CREMAH) om rekruttering og brukermedvirkning i det internasjonale forskningsprosjektet HOMESIDE. Sammen med forskere fra CREMAH, utviklet vi i 2020 brosjyren *“10 gode grunner - hva sier forskning om sang og musikk i eldreomsorgen?”*. Brosjyren vil vi distribuere til eldreinstitusjoner og organisasjoner som arbeider med eldre i Norge, og dermed bidra til å spre informasjon og styrke kompetanse på dette området blant ansatte, frivillige og pårørende.

Sang i eldreomsorgen er representert i Nasjonalt nettverk for sang og eldre helse og Nordic Network for research in Music and Public Health. Sang i eldreomsorgen medvirker dermed i prosjekter og samarbeid på tvers av landegrenser og fagfelt om sammenhengen mellom musikk og helse.

Ansatte

Leder for Sang i eldreomsorgen er musikkterapeut Beatrix van Doorn. Ingrid Kjærshow Lohne har vært ansatt som fagkonsulent siden 1. november 2020. Fra Folkeakademiens Landsforbund har generalsekretær Pål Djuve og prosjekt koordinatør Runa Vethal Stølen, jobbet med Sang i eldreomsorgen.

Sang i eldreomsorgen i tall 2020:

Antall Syngende institusjoner: 53

Antall brukerprofiler i Syng Sammen: 211

Syngende kommune

I den Syngende kommunen er målet at alle innbyggerne skal ha tilgang til sangaktiviteter. Aktivitetene blir utviklet av et lokalt sangutvalg og Krafttak for sang sentralt i løpet av en tre-års periode. Gjennom Syngende kommune-programmet skapes det nye tradisjoner, sangmøteplasser, fellesrepertoar og et stort antall sangaktiviteter. Dessverre har koronapandemien satt en stopper for det meste av utvikling og aktivitet i de Syngende kommunene i 2020.

Nye Syngende kommuner

Bærum, Lillehammer, Bjerkreim og Tromsø ble med i Syngende kommune-programmet fra januar 2020. Det har blitt gjennomført oppstartsmøter med opplæring av de nye sangutvalgene. Restriksjonene i forbindelse med Covid 19 har gjort det vanskelig for sangutvalgene å møtes regelmessig gjennom året og å gjennomføre oppstartsfester. Bærum kommune rakk oppstartsfest før nedstengning.

Andre deltakende kommuner

Røst, Levanger, Østre Toten og Vaksdal gjennomførte sitt andre år, mens Bergen, Kongsberg, Nye Molde (Midsund, Nettet, Molde), Nye Ullensvang (Odda, Jondal,

Ullensvang) og Vestre Toten var i sitt 3 år i utviklingsprogrammet. I tillegg har deltakerne i pilotprosjektet Sauherad, Harstad, Ås, Alta, Namsos, Søndre Land og Vinje fortsatt som syngende kommuner. Disse kommunene får ikke økonomisk bidrag, men har tilgang til seminarer og konferanser i regi av KFS, samt andre tilbud tilpasset Syngende kommuner fra våre operatører og partnere.

Nye sangtiltak

Det ble opprettet 34 nye sangaktiviteter av varig karakter, og gjennomført allsang ved 12 større arrangementer av kommunene som er i utviklingsfasen.

Fagdager

De 13 kommunene som deltakerne i utviklingsfasen av programmet, skulle gjennomført hver sin fagdag. Det var planlagt fagdager innenfor temaene sang og barnehage, sang og skole, sang og eldreomsorg og stemmebruk. Foruten to digitale fagdager var det ikke mulig å gjennomføre kursene som planlagt. Alle får tilbud om å ta igjen fagdagen i løpet av 2021.

Inspirasjonsdag og seminar

Årets kommuneseminar måtte dessverre avlyses. Det ble erstattet av fem webinarer/digitale kurs. Disse hadde temaene Språklæring via sang i barnehagen, Syng deg friskere, lokalt sangrepertoar, internasjonal sangstund og en erfaringsutveksling. Vi følger opp med slike digitale samlinger til det blir mulig å møtes fysisk igjen.

Utlysning - Syngende kommuner 2021

Det ble ikke utlyst nye plasser for deltakelse i programmet fra 2021. Dette skyldes at Covid-19 utbruddet legger store begrensninger i forhold til fysiske møter, noe som gjør at programmet blir svært vanskelig å gjennomføre. Det planlegges imidlertid å ta inn kommuner fra 2022.

Ansatte

Det er de ansatte i sekretariatet som jobber med Syngende kommune-programmet. Prosjektleder er Signe Sannem Lund.

Syngende kommuner i tall 2020:

Antall deltakende kommuner: 21

I utviklingsperioden: 13

Nyoppretta sangaktiviteter: 34

Opprettede sangaktiviteter siden 2014: 279*

Større allsangsamlinger: 12

Digitale kurs/samlinger for sangutvalgene:

5

Antall arbeidstimer: 2227

Antall frivillighetstimer: 1671

*Sangaktiviteter skal fortsette etter igangsettelsesåret, men det tas forbehold om at alle aktivitetene ikke lenger eksisterer.

Andre aktiviteter

“Online-allsang”

Da Norge stengte ned ble KFS og flere av partnerne med på et initiativ fra Norges korforbund om å arrangere online-allsang. Det ble i alt seks sendinger som ble streamet fra Oslo. KFS var medarrangør på sendingene med Øystein Fevang og noen sangere fra Syngende Bærum kommune samt pianist Gisle Børge Styve og artist Shana Mathai. De som fulgte sendingene kunne skrive i chatten hvor de sang fra, og den geografiske spredningen var stor. For å promotere sendingene samt gi folk noe oppløftende å se og høre på, var KFS med på å produsere en video med Jahn Teigens “Optimist”. På videoen deltok politikere, artister, korsangere m.fl. Videoen fikk 260 000 visninger. Allsangsendingene (inkludert opptak) hadde 186 000 visninger.

“Internasjonal sangstund”

Høsten 2019 startet KFS et pilotprosjekt for bosatte asylsøkere og flyktninger sammen med operatør Norsk Viseforum og Syngende Bergen kommune i Bergen. På Nygård skole (der Fargespill oppstod) møttes rundt 15 deltakere med opprinnelse i en rekke nasjoner (også Norge) for å synge sammen under ledelse av instruktør Marion Rodgers. Etter prosjektperioden har koret blitt etablert som et fast tilbud under navnet Internasjonalt kor.

Pilotprosjektet fortsatte i Vaksdal våren 2020. Gjennomføringen ble sterkt preget av restriksjoner opp mot utbruddet av Covid-19, og veiviseren som laget er derfor i sin helhet bygd på erfaringene fra Bergen. Pilotprosjektet er støttet av Musikkens studieforbund.

Sang- og helseprosjekt rettet mot kor

KFS inngikk i 2019 et samarbeid med Norges korforbund om å utvikle et konsept knyttet til korsang og helse. Høsten 2020 hadde prosjektkoret "Helse i hver tone" 8 korøvelser. Pga. korona ble det noen færre øvelser enn planlagt. Korgruppen har bestått av ca. 20 stykker som har takket ja til tilbudet om å synge på dagtid. Gruppen har vært ledet av en musikkfaglig utdannet pedagog. Koret har rekruttert medlemmer som står utenfor arbeidslivet, i tillegg til andre som av ulike grunner ønsker å synge på dagtid. Det har ikke vært noe opptakskrav og ingen krav om tidligere korerfaring. Det har vært fokusert på sangglede og de helsemessige positive effektene som kan komme av det å synge sammen i en gruppe. Det er startet et arbeid med å utvikle en veileder som kan være til nytte for andre kommuner som ønsker å starte et lignende tilbud. Repertoaret har vært tilpasset gruppen. Inkludering, samhold og gleden over å være sammen i en musikalsk aktivitet har vært hovedmålet i tillegg til mestring og det å bryte noen barrierer ved å oppsøke et felleskap for de som har hatt lite av det i livet sitt. Prosjektet avsluttes våren 2021.

“Søvnekspertene”

Allsangforestillingen “Søvnekspertene” for barnehagebarn ble produsert av Krafttak for sang i 2019. Forestillingen skulle vises for de syngende kommunene under kommuneseminalet

som ble avlyst. Det har vært utfordrende å promotere en allsangforestilling i 2020, men Jostein Hasselgård og Benedicte Kruse fikk vist den frem på Marked for musikk i Larvik i oktober.

Forskningprosjekt - Sang og dråpespredning

Våren 2020 ble Krafttak for sang sammen med en rekke andre organisasjoner med på initiere et forskningsprosjekt rettet mot sang og dråpespredning. SINTEF utførte undersøkelsen i samarbeid med Folkehelseinstituttet. Målet var å undersøke smitterisiko knyttet opp mot Covid-19 når flere var samlet for å synge. Undersøkelsen viste at det ikke ble produsert vesentlig flere spyttårper ved sang enn under vanlig sosialt samvær. Undersøkelsen har også målt dråpespredning ved spill på fløyte, klarinett og munnstykke til tuba. Kun ved spill på munnstykket ble det målt en vesentlig dråpespredning. Funnene i undersøkelsen samsvarer med annen forskning på feltet, og er med på å danne et faglig grunnlag for hvilke forhåndsregler som skal tas for å sikre et godt smittevern under fellessang.

Konferanse 2020

Torsdag 5. november arrangerte KFS sin årlig konferanse som dette året var digital. KFS brukte Popsenteret som studio for livestreaming, samtidig som en del av innslagene var innspilt på forhånd eller ble kringkastet gjennom oppringning av bidragsyterne. Temaet for konferansen var "Sang og forskning".

Kl. 10.00	Velkommen v/ Jarle Flemvåg , faglig og administrativ leder i Krafttak for sang
Kl. 10.05	Fellessang v/ Kari Svendsen
Kl. 10.15	Musikkterapi for premature barn og deres foreldre. v/ Tora Söderström Gaden (Norce)
Kl. 10.35	Sang og korsang i pedagogiske sammenhenger. SangBARSk: v/ Anne Haugland Balsnes (UiA)
Kl. 11.00	Syngende foredrag om sangrepertoaret i barnehagen/ sangrepertoar i barnehage og skole. Utviklingsprosjekt. v/ Liv Anna Hagen og Siri Haukenes (OsloMet)
Kl. 11.30	Sjungande Barn / Sånghälsa i skolan V/ Pia Bygdéus (Kungliga Musikaliska akademien)
KL 11.50	Pause

Kl. 11.55	Fellessang V/ Kari Svendsen
kl 12.10	“Syng deg friskere” - Grete Daling (Nord Universitet)
Kl. 12.30	Pause
Kl. 13.00	Töres Theorell (professor emeritus - Karolinska Institutet)
Kl. 13.45	Fellessang v/Kari Svendsen
Kl 13.55	Å finne tonen Bok om om musikk og demens. V/ Tone S. Kvamme (NMH/ CREMAH)
Kl. 14.15	Homeside - rapport V/ Karette Stensæth (NMH/ CREMAH)
Kl. 14.25	Pause
Kl. 14.30	Per Vollestad - Grini-sanger
Kl. 14.50	Panel samtale - spørsmål innsendt på forhånd - Spør en forsker Grete Daling, Siri Haukenes, Liv-Anna Hagen og Jelena Golubovic (NMH)
Kl. 15.20	Sammen – hver for sig: Virtuelle ritualer i en krisetid V/ Katrine Frøkjær Baunvig (Universitetet i Aarhus)
15.50	Fellessang og takk for i dag
Kl. 16.00	Slutt

Konferansen hadde rundt 130 deltakere. Konferansen ble også livestreamet gjennom nettportalene til Syngende barnehage, Syngende skole og Sang i eldreomsorgen, og opptak ble liggende tilgjengelig frem til årskiftet.

Økonomi

Statusrapport over den økonomiske situasjonen

Den økonomiske situasjonen for KFS beskrives som tilfredsstillende, og regnskapet for 2020 viser et overskudd.

Overskuddet i 2020 ble på kr 334 946,-. 150 000,- av disse midlene er imidlertid låst til depositum for kontorleie i Møllergata 39. Resten vil bli brukt til å styrke KFS sin egenkapital i forbindelse med at KFS blir en egen organisasjon fra 1. januar 2021. Overskuddet skyldes at det har vært betydelig mindre kostnader til bl.a. reiser og møter og at konferansen ble billigere å arrangere pga mindre kostnader til bevertning. KFS fikk også redusert kontorutleien betydelig i første halvår fordi vi brukte midlertidige kontorer i påvente av at 8. etasje skulle bli ferdig pusset opp.

Kulturdepartementet var den største direkte økonomiske bidragsyteren til KFS i 2020 med 5 340 000,-. KFS fikk også en bevilgning fra Kunnskapsdepartementet øremerket Syngende skole og Skolenes sangdag på kr. 500 000,-. Dette var en engangsbevilgning, og vil ikke bli videreført i 2021 pga. politiske prioriteringer. I tillegg har KFS inntekter fra konferansen i november på kr. 20 394,-. Dette er en halvering fra 2019, noe som skyldes to forhold. Det ene er at deltakeravgiften ble redusert siden det ikke var noen bevertning, samt at deltakerne i Syngende barnehage, Syngende skole og Sang i eldreomsorgen programmene fikk gratis tilgang. Dette fikk de som et tilleggsgode fordi de valgte å fortsette å være med i programmene selv om Covid-19 utbruddet har ført til begrenset aktiv deltakelse i programmet.

KFS har styrket egeninntekter gjennom programmene Syngende barnehage, Syngende skole og Sang i eldreomsorgen fra 948 251,- i 2019 til 1 067 283,- i 2020. Vi er av den oppfatning av økningen ville ha vært større dersom pandemien ikke hadde inntruffet. Sang i eldreomsorgen fikk også tilslag på 200 000,- fra "Tiltakspakke for eldre" slik at 9 institusjoner i Fredrikstad skal ta et sangløft for de eldre. De ansatte skal gjennomgå opplæring for hvordan de kan bruke sang og musikk som helsefremmende verktøy i eldreomsorgen og skape et større kulturtilbud for beboerne.

De syngende kommunene legger også ned betydelige verdier i form av arbeidstid, frivillighet, lokalleie, annonsering m.m., selv om aktiviteten i kommunene har blitt betydelig redusert i 2020 på grunn av pandemien.

KFS sin bruk av partnere til å utvikle og drifte programmer og kurs genererer også betydelige verdier i form av arbeidsinnsats. Musikk fra livets begynnelse, Musikk i skolen og Folkeakademienes har lagt ned et stort antall arbeidstimer som operatører for KFS-programmer. Norsk Viseforum gjennom "Internasjonal sangstund" og Norges korforbund

gjennom prosjektkoret "Helse i hver tone", har også lagt ned mye administrative ressurser. Vi bruker også partnere under seminarer og konferanser som foredragsholdere ulønnet. Det må også nevnes at det i institusjonene, kommunene, skolene og barnehagene som er med i KFS-prosjekter, bruker et større antall arbeidstimer for å oppgradere de ansattes kompetanse og til å gjennomføre sangaktiviteter.